

پوست اندازی تهران

۲ مهر ۱۳۹۵ ساعت ۱۹:۲۳

زیباسازی پایتخت از مدتها پیش خواست قلبی شاه کنونی مملکت بوده و از زمانی که اعلیحضرت بر تخت نشست، چهره شهر تهران متحول شده است. خیابان‌ها را عریض و سنگفرش کرده‌اند؛ درختان جدیدی بجای درختان کهنسالی که در جریان تعریض خیابان‌ها قطع شده بودند، کاشته‌اند؛ ساختمان‌های دولتی مدرنی در قسمت‌های مختلف شهر ساخته‌اند، و تعدادی پارک کوچک نیز در برخی محله‌ها [تهران] چمن‌کاری کرده‌اند.

جوان و تاریخ- کافه هنر

انگرت در گزارشی دیگر تخریب خانه‌های قدیمی را شرح داده بود. او می‌نویسد:

احتراماً به اطلاع وزارت [امور خارجه] می‌رساند که طی شش ماه گذشته تلاش برای مدرن کردن تهران شدت گرفته است. زیباسازی پایتخت از مدتها پیش خواست قلبی شاه کنونی مملکت بوده و از زمانی که اعلیحضرت بر تخت نشست، چهره شهر تهران متحول شده است. خیابان‌ها را عریض و سنگفرش کرده‌اند؛ درختان جدیدی بجای درختان کهنسالی که در جریان تعریض خیابان‌ها قطع شده بودند، کاشته‌اند؛ ساختمان‌های دولتی مدرنی در قسمت‌های مختلف شهر ساخته‌اند، و تعدادی پارک کوچک نیز در برخی محله‌ها [تهران] چمن‌کاری کرده‌اند. با وجود این، کارهایی که قبلاً صورت گرفته اصلاً با کارهایی که هم اینک با مدیریت کفیل رئیس بلدیة تهران، آقای غلامحسین ابتهاج، انجام می‌شود، قابل قیاس نیست. ظاهراً شاه قصد کرده که خیابان شاهرضا، که ادامه جاده قزوین است و غرب و شرق بخش شمالی تهران را به هم متصل می‌کند، و اتفاقاً چندان هم از سفارت دور نیست، باشکوه‌ترین معبر شهر باشد. دارند این خیابان را عریض و سنگفرش می‌کنند، و با گذاشتن بلوک‌های سیمانی به فواصل یکسان در وسط خیابان که درختان کوچکی در آن کاشته‌اند، به خیابان شکل می‌دهند. دارند ساختمان‌های قدیمی و همچنین بسیاری از ساختمان‌های نوساز دو طرف خیابان پهلوی تا جاده شمیران را خراب می‌کنند و بجای آنها آپارتمان‌های مسکونی زیبایی دو و سه طبقه می‌سازند. تخریب ساختمان‌های قدیمی در نقاط دیگر تهران، به خصوص خیابان لاله‌زار، که مرکز خرید است، و همچنین سنگلج، که یک محله فقیرنشین پر جمعیت در مرکز تهران است، هم انجام می‌شود. تهرانی‌ها می‌گویند وقتی که کارگران مشغول خراب کردن خانه‌های محله سنگلج شدند، انبوهی عقرب از آنجا بیرون ریخت. قرار است اینجا یک بازار سهام بسازند. دارند خیابان شاه، که فعلاً خیابان اصلی شهر است، خیابان پهلوی، و سایر خیابان‌های اصلی شهر را نیز نوسازی می‌کنند. ساختمان‌های دو طرف خیابان‌های اصلی باید حداقل دو طبقه باشند تا ابهت بیشتری به شهر بدهند. خانه‌هایی که اخیراً خراب

شده‌اند بین ۱۵ تا ۳۰ هزار باب برآورد می‌شوند، که چهره تهران را بیشتر به یک شهر زلزله‌زده تبدیل کرده است. البته معلوم است که بلدیه دارد صرفاً دستورهای شاه را اجرا می‌کند. روش‌های بیرحمانه بلدیه برای کسانی که با ایران مدرن آشنا نیستند حیرت‌آور است. به همه مالکان می‌گویند که باید یک طبقه دیگر روی ساختمان یک طبقه‌اشان اضافه کنند، و یا اینکه خانه‌اشان را خراب کنند و یک خانه جدید بجایش بسازند. اگر مالک نداشتن پول را بهانه کند، بلدیه به او پیشنهاد وام می‌دهد؛ و اگر توان گرفتن وام نداشته باشد، بلدیه خریداری برای ملک او پیدا می‌کند که پول کافی برای انجام اصلاحات لازم دارد، و مالک اصلی را مجبور می‌کند که ملکش را بفروشد، که معمولاً با ضرر و زیان فراوان همراه است. شاه عزمش را جزم کرده که شهری مدرن، با ابهت، و زیبا بسازد، و البته، اگر تغییرات حکم شده بلافاصله اجرا شود، چیزی که اهمیت ندارد هزینه‌ایست که بر دوش مالیات‌دهندگان و مالکان تحمیل می‌شود. همزمان با تخریب خانه‌ها، خیابان‌ها را هم زیر و رو می‌کنند. البته خیابان‌های شهر به مرور به بلوارهای سنگفرش و زیبا تبدیل خواهند شد، ولی تا آن موقع پدر عابران و ماشین‌سواران هم درمی‌آید. ادونووو در کتابی با عنوان «واحه مرو» که در سال ۱۸۸۲ منتشر کرد، در توصیف تهران مکرراً به وضع اسفبار خیابان‌های شهر و چاله‌های آن اشاره می‌کند که اگر عابران مراقب نباشند درونش می‌افتند. «۲» این خطر امروز هم به قوت خود باقی است. مثلاً ممکن است یک خیابان را که صبح سالم بوده تا شب زیر و رو کنند و چون هیچ هشدار می‌دهند با گذاشتن مانع و چراغ قرمز به مردم نمی‌دهند، همیشه خطر سقوط به درون یکی از این کانال‌ها و یا چاله‌ها وجود دارد. قنات‌هایی که آب شهر را تأمین می‌کند نیز قوز بالای قوز شده است. هر لحظه ممکن است قنات بلااستفاده‌ای که همه فراموش کرده‌اند، زیر بار سنگین یک اتومبیل فرو برود و آن را در کام خود بکشد. همین دو سال پیش بود که یک قنات در وسط خیابانی ظاهراً صحیح و سالم دهان باز کرد و یک اسب سواری متعلق به سفارت انگلیس را ۳۰ فوت به قعر خودش کشید. بالاخره بعد از پنج روز تلاش توانستند حیوان را از ته قنات بیرون بکشند، و با اینکه هر روز به آن آب و غذا می‌دادند، طی این مدت چه بر سر این حیوان زبان‌بسته که نیامد. ساکنان محل، خیابان دو مایلی شاهرضا را به مزاح «خط ماژینو» می‌نامند. پیاده‌روی یا ماشین‌سواری در تهران دشوارتر و خطرناک‌تر از گذشته شده است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۱۸۳۹/تهران-انداز-پوست-۲۱۸۳۹>